

Beogradski ženski lobi

ŽENSKI PROTEST PROTIV BRIŽLJIVOG NEGONANJA PATRIJARHALNOG VREDNOSNOG SISTEMA, ČIJE ISHODIŠTE JE UVEK RAT, U UDŽBENICIMA OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA U SRBIJI

Zavod za izdavanje udžbenika Srbije pokazuje zavidnu usrdnost prema ideološkim trendovima. I da smo zaboravile, a nismo, iz čijeg pera je sve štampao udžbenike marksizma, ne bismo mogle ne zamijetiti da će od jeseni djaci u Srbiji učiti iz udžbenika u kojima će "nakon poluvekovnog šturog, jedva telegrafskog pominjanja biti reči o Aleksandru Karadjordjeviću, kralju ujedinitelju, o logorima smrti, posebno Jasenovcu, o 1948., Golom otoku", (Borba, 9.VIII 91.)

To se, i ovoga puta, servira kao civilizacijsko dostignuće. Imaćemo još temeljniji uvid u ratove, istrebljivanja, mrcvarenja, uništavanja ljudi u našoj bližoj istoriji, na našim prostorima. Muškoj kulturi nikada dovoljno dokaza o ratnim igrama.

Iako je patrijarhalni poredak, čije nužno ishodište su ratovi, uzdrmao temelje sveta, gospoda iz Ministarstva prosvete i Zavoda za udžbenike Srbije bi da naknadnim podsećanjem na zverstva, sporenja i ratove u mladim ljudima pobude "duhovnost" koja će im olakšati ulazak u XXI vek.

Ne smatramo da istoriju treba staviti u zagrade i zaboraviti. Ali, istorije tek treba pisati. U postojećim istorijama se govori samo o istoriji muškog roda. Ni u jednoj istoriji nema istorije žena; Veto na životima žena je najduže očuvan veto. Ženski životi, njihova iskustva i zahtevi perverzno se prećutkuju, a pro-

poveda se patrijarhalna verzija istorije. Istorijski pomaci u novim udžbenicima Zavoda su déjà vu , oni su samo deo poznatih patrijarhalnih muških scenarija zbog kojih i jesmo danas u ratu. Zbog kojih ćemo ostati u stanju *belum omnium contra omnes* ukoliko ih ne razotkrijemo i ne ponudimo naše ženske projekte u kojima je bitna DINAMIKA ŽIVOTA, a ne DINAMIKA SMRTI.

Za početak, TRAŽIMO:

1. Da se udžbenici preispitaju, pre svega, sa stanovišta ravnopravnog tretiranja muškaraca i žena. Prema našem uvidu, ti udžbenici su od prvog razreda osnovne škole do završnih razreda srednjih škola prepuni primera favorizovanja muških patrijarhalnih vrednosti, seksističkog gledanja na ulogu žena u društvu, ponižavanja, zloupotrebljavanja i izrabljivanja ženskih likova. I naravno, prećutkivanja žena. Istraživanje sadržaja udžbenika mora se uraditi prema metodologiji koju će verifikovati i žene. Tražimo da svi istraživački timovi imaju najmanje isto žena koliko i muškaraca. Ne priznajemo mušku "objektivnost" kroz čije kriterije propadaju naši životi, kao i da nas nema.
2. Da se na osnovu analiza iz svih udžbenika eliminišu seksistička stanovišta, da se u udžbenicima žene predstavljaju slikom i rečju u istom obimu kao i muškarci, da se pozitivno vrednuje žensko iskustvo, vrednosti, potrebe i zahtevi žena.

U Beogradu, 12. VIII 1991.

Beogradski ženski lobi

Jelka Imširović

Nadežda Četković

